

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Vén Gergely, vezető jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2025.7.1

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Fennáll-e a 2025. március 1-től hatályos Kbt. 72. § (1) bekezdése és a személy- és vagyónvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvmt.) 72/B. §-a alapján az ajánlatkérő árándokolás kérés kötelezettsége őrzés-védelmi beszerzés esetén, ha a vagyónvédelmi szolgáltatási rezsioradíj, mint önálló értékelési szempont esetében a megajánlott rezsioradíj alacsonyabb a Kormány rendeletében megállapított minimális vagyónvédelmi szolgáltatási rezsioradíj mértékénél?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az árándokolás-kérési kötelezettség ebben az esetben fennállhat.

2025. március 1-jét követően a Kbt. 72. § (1) bekezdése az alábbiak szerint módosult:

„Ha az ajánlattevő ajánlata az adott közbeszerzés tárgyát képező építési beruházáshoz, szállítandó áruhoz vagy nyújtandó szolgáltatáshoz képest aránytalanul

alacsonynak látszik, az ajánlatkérő köteles az ár vagy költségek tartalmát megalapozó adatokat és indokolást írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni.”

2025. március 1-jét követően az Szvmt. 72/B. §-a az alábbiak szerint módosult:

„Az

a) 1. § (2) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott, valamint

b) 1. § (2) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott tevékenységek szervezésével és irányításával összefüggő

tevékenységre (a továbbiakban együtt: vagyónvédelmi szolgáltatási tevékenység) irányuló közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 72. § (1) bekezdése szerinti indokolás kérése keretében köteles arra vonatkozóan is tájékoztatást kérni, hogy az ajánlattevő ajánlatában milyen összegű rezsioradíjjal számolt, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe.”

Mind az Szvmt., mind a Kbt. fentebb idézett szövegét az online csalások elleni további hatékony fellépés érdekében szükséges és egyéb törvények módosításáról szóló 2024. évi LXIV. törvény állapította meg. E törvénynek a Kbt. 72. § (1) bekezdéséhez fűzött indokolása szerint két dologban kívánta a jogalkotó megváltoztatni a korábbi szabályozást:

- Egyrészt annak érdekében, hogy a kirívóan alacsony árat az adott szerződés jellemzőihez, az érintett szolgáltatáshoz igazodóan vizsgálhassa az ajánlatkérő, adott esetben egységárák vizsgálatára is módja lesz a módosítás hatálybalépését követően (T-4/01., Renco ügyben hozott ítélet, 64. pont, C 669/20., Veridos ügyben hozott ítélet).

- Másrészt pontosításra került a jogszabályok megfogalmazása annyiban, hogy nem aránytalanul alacsony

ajánlati árról van benne szó, hanem aránytalanul alacsonynak látszó árról. Azt ugyanis, hogy az ár valóban aránytalanul alacsony-e, csupán a Kbt. 72. §-a szerinti vizsgálat alapján állapíthatja meg az ajánlatkérő.

A kérdésében szereplő esetben a 2025. március 1-től hatályos Szvmt. 72/B. §-ának nincsen relevanciája, mivel a rezsioradíj a közbeszerzési eljárásban – az állásfoglaláskérésben írottak alapján – egyébként is értékelésre kerül. Így tehát azt szükséges az ajánlatkérőnek előzetesen eldöntenie, hogy a vagyoni védelmi rezsioradíj kormányrendeletben meghatározott mértékét el nem érő rezsioradíj a 2025. március 1-től hatályos Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján aránytalanul alacsonynak látszik-e. Ezzel kapcsolatban az ajánlatkérőnek az alábbiakat kell figyelembe vennie.

A vagyoni védelmi szolgáltatási rezsioradíj éves változásáról és a megállapítására vonatkozó eljárási szabályokról szóló 374/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 374/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet] alapján kell megállapítani a vagyoni védelmi rezsioradíjat, amelyet az élet és vagyoni biztonság védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) évente a Magyar Közlönyben közleményként közzétesz.

A 374/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. § a) a pontja szerint rezsioradíj: a vagyoni védelmet ellátó vállalkozás által vagyoni védelmi feladat elvégzéséhez szükséges, egy munkaóra vetített minimális költség. Ezen kívül az Szvmt. is minimális vagyoni védelmi rezsioradíjként hivatkozik erre az összegre [Szvmt. 36. § (1) bekezdés n) pont, 76. § a) és b) pont]. Erre figyelemmel, amennyiben az óradíj összege ezt a jogszabályban meghatározott minimumot nem éri el, az ajánlatkérő számára ez szükségképpen aránytalanul alacsonynak látszik és köteles emiatt árindokolást kérni.

2. kérdés

Az ajánlatkérőnek csak az – objektív módon megállapított – aránytalanul alacsonynak tűnő/látszó vállalkozások esetében áll fenn a Kbt. 72. §-a szerint indokolás-kérési kötelezettsége, mely független a minimális vagyoni védelmi szolgáltatási rezsioradíj mértékétől?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az aránytalanul alacsonynak látszó ár esetén az ajánlatkérő minden esetben köteles indokolást kérni, és ilyen esetben egyúttal köteles rákérdezni a vagyoni védelmi rezsioradíj mértékére is.

Megjegyezni szükséges, hogy egyrészt az, hogy az ajánlattevő megajánlása alacsonyabb-e, mint a jogszabályban megállapított minimális vagyoni védelmi rezsioradíj, objektív körülmény, mérlegelést nem igénylő ténykérdés. Másrészt pedig azt, hogy az ajánlattevő megajánlása a teljes ajánlati ár esetében aránytalanul alacsonynak látszik-e, az ajánlatkérő mérlegeléssel, az adott körülmények figyelembevételével dönti el. Így tehát nem egészen tekinthető pontosnak a kérdésében szereplő „objektív módon megállapított” fordulat.

Az Szvmt. 2025. március 1-től hatályos 72/B. §-a kifejezetten arra a helyzetre vonatkozik, amikor az ajánlatkérő nem tette külön értékelési szemponttá a rezsioradíjat. Hiszen amennyiben értékelési szemponttá teszi, akkor egyébként is árindokolás-kérési kötelezettséget válthat ki az olyan ajánlat, amelyik nem éri el a rezsioradíj minimális mértékét (Lásd az 1. kérdésre adott választ). Abban az esetben tehát, ha az ajánlatkérő nem teszi külön értékelés tárgyává a vagyoni védelmi rezsioradíjat, de az ellenszolgáltatás ettől függetlenül aránytalanul alacsonynak látszik, akkor is köteles az ajánlatkérő egyrészt rákérdezni a rezsioradíj mértékére, illetve adott esetben – ha a minimális mérték nem éri el – e körben is árindokolást kérni. A Kbt. 72. § (1) bekezdésének 2025. március 1-től hatályba lépő módosítása ugyanis éppen azzal az igénnyel került megalkotásra, hogy megerősítse annak a lehetőségét, hogy az ajánlatkérő az áron túlmenően is vizsgálhassa az ajánlattevő megajánlásának bizonyos részleteit (lásd szintén az 1. kérdésre adott választ), illetve az Szvmt. 72/B. §-a módosításának a célja is a Kbt.-vel való összhang megerősítése volt. Tehát ebben az esetben is, ha az ajánlatkérő arról szeret tudomást, hogy az ajánlattevő ajánlatában a minimális mérték el nem érő rezsioradíjjal számolt, akkor a szolgáltatás jellegére figyelemmel meg kell vizsgálnia azt is, hogy maga ez a vállalkozás nem jelent-e aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást, ennek keretében pedig azt is, hogy bizonyos egyéb jogszabályban meghatározott minimumkövetelmények – ideértve elsősorban a Kbt. 72. § (4) bekezdése alapján a bérminimumot – teljesülnek-e.

3. kérdés

A közbeszerzési ellenőrzési tevékenység (közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó folyamatba épített közbeszerzési-jogi ellenőrzési, minőségellenőrzési tevékenység, illetve utó/utólagos ellenőrzési, és szerződés módosítás ellenőrzésben kifejtett tevé-

kenység ellátása) teljes mértékben besorolható-e a Kbt. 3. § 14. pont szerinti járulékos közbeszerzési tevékenység alá?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a közbeszerzési ellenőrzési tevékenység nem tartozik a Kbt. 3. § 14. pontja szerinti járulékos közbeszerzési szolgáltatások körébe.

A Kbt. 3. § 14. pontja az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„14. járulékos közbeszerzési szolgáltatás: közbeszerzési eljárás lefolytatásához nyújtott támogatási tevékenység, így különösen

- a) közbeszerzési eljárások lefolytatását, illetve keretmegállapodások megkötését az ajánlatkérő számára lehetővé tevő műszaki infrastruktúra rendelkezésre bocsátása,
- b) közbeszerzési eljárások lefolytatásával vagy tervezésével kapcsolatos tanácsadás,
- c) közbeszerzési eljárások előkészítése és lefolytatása az érintett ajánlatkérő nevében és javára;”

A közbeszerzési ellenőrzési tevékenységről két jogszabály tartalmaz fogalommeghatározást:

- A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységről szóló 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: FAKSZ-rendelet) 1. § 1. pontja, amely szerint 1. ellenőrzési tevékenység: a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó, jogszabályban feljogosított szerv részére végzett, folyamatba épített közbeszerzési jogi ellenőrzésben, minőségellenőrzési tevékenységben, utóellenőrzésben, utólagos ellenőrzésben, illetve szerződésmódosítás ellenőrzésben kifejtett tevékenység;

- Az állami közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységről szóló 478/2023. (X. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: ÁKSZ-rendelet) 1. § 1. pontja szerint ellenőrzési tevékenység: a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó, jogszabályban feljogosított szerv részére végzett, közbeszerzési előzetes ellenőrzésben, folyamatba épített ellenőrzésben, utóellenőrzésben, utólagos ellenőrzésben, illetve szerződésmódosítás ellenőrzésben kifejtett tevékenység.

Az ÁKSZ-rendelet és a FAKSZ-rendelet szerinti ellenőrzési tevékenység különbözik a Kbt. 3. § 14. pontja szerinti járulékos közbeszerzési szolgáltatástól. A Kbt. 3. § 14. pontja szerinti járulékos közbeszerzési szolgálta-

tás egyik legalapvetőbb jellemzője, hogy a közbeszerzési eljárás lefolytatásához nyújt támogatást. Az ÁKSZ-rendelet és a FAKSZ-rendelet fentebb hivatkozott fogalommeghatározásai pedig a közbeszerzési eljárások és szerződések szabályszerűségi ellenőrzéséhez kapcsolódnak. Az ellenőrzési tevékenység és a járulékos közbeszerzési szolgáltatás közötti különbség akkor is fennáll, ha az ellenőrzési tevékenységet végző személyek, szervezetek a munkájukat piaci feltételek között, megbízási vagy más magánjogi szerződés alapján végzik, akárcsak a járulékos közbeszerzési szolgáltatást nyújtó szervezetek és személyek, sőt, még akkor is, ha ugyanaz a személy vagy szervezet a piacon mindkét típusú tevékenység végzését kínálja.

4. kérdés

Egy, a Kbt. 5. § (1) bekezdése szerinti klasszikus ajánlatkérő szervezet 2021 májusában – felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységre irányuló, és az akkor hatályos Kbt. 111. § h) pontjának hatálya alá tartozó – járulékos közbeszerzési tanácsadói feladatok ellátására kötött megbízási keretszerződést. A szerződés keretösszege nettó 40 millió forint volt, a szerződést a felek a keretösszeg kimerüléséig kötötték. A szerződésben foglalt keretösszeg még nem merült ki. Az érintett ajánlatkérő szervezet több pályázatot is benyújtott az elmúlt években, amikre tekintettel további közbeszerzési eljárások lefolytatása lehet indokolt. A jelenlegi becslések alapján így a felmerülő újabb közbeszerzési igényekre tekintettel a 2021 májusában meghatározott keretösszeg nem biztosít elegendő fedezetet valamennyi közbeszerzési eljárás lebonyolításának finanszírozására. A 2021 nyarán a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései szerint megkötött szerződésben meghatározott keretösszeg jogszerűen módosítható-e a jelenlegi uniós közbeszerzési értékhatár mértékéig (80 millió forint)?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a szerződés ilyen módosítása jogszerű.

A Kbt. hatálya alóli kivételek körébe eső szerződések módosítására nem vonatkozik a Kbt. 141. §-a, ugyanakkor az ilyen szerződések módosítását megelőzően a közbeszerzési kötelezettség feltételei ismételt vizsgálandók. Így amikor az ajánlatkérő 2025-ben módosítani kívánja a 2021-ben megkötött, Kbt. hatálya alá nem tartozó szerződését, nem kell vizsgálni a Kbt. 141. §-ában meghatározott szempontokat.

A Kbt. 16. § (1) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„A közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17–20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni. Opcionális részt tartalmazó ajánlatkérés esetén a teljes ellenszolgáltatásba az opcionális rész értékét is bele kell érteni. Mennyiségi eltérés meghatározása esetén a szerződésben megjelölt legnagyobb mennyiséget kell figyelembe venni a becsült érték meghatározása során.”

Az ajánlatkérő 2021-ben ezt a szabályt, valamint a Kbt. akkor hatályos 111. § h) pontját, mint a nemzeti eljárásrend alóli kivételt alkalmazva juthatott arra, hogy a szerződés megkötését nem kell, hogy közbeszerzési eljárás előzze meg, mivel a szerződés becsült értéke nem érte el az uniós közbeszerzési értékhatárt (2021. évben 68 171 840 forint volt az uniós értékhatár).

2025-ben pedig a jelenlegi beszerzési igényét vizsgálva megállapíthatja azt, hogy az a Kbt. 19. § (3) bekezdése alapján egységet képez a 2021-es szerződéssel, de még az így kiszámított összeg sem éri el a járulékos közbeszerzési szolgáltatásokra vonatkozó uniós értékhatárt, tehát a jelenleg hatályos Kbt. 111. § c) pontjára figyelemmel – amelynek hatálya alá jelenleg a járulékos közbeszerzési szolgáltatások, így a közbeszerzési tanácsadás is tartozik – továbbra sem kell közbeszerzési eljárást lefolytatni. A szerződésről nem állapítható meg meg olyan körülmény, ami arra utalna, hogy a 2021-es megkezdésekor a részekre bontás tilalmának [Kbt. 19. § (3) bekezdés] a hatálya alá tartozott volna, a jelenlegi szerződéssel azért nem képez egységet, mert akkor még a mostani beszerzési igény nem merült fel, nem volt ismert. 2025-ben ugyan ismert a részekre bontás tilalmát megalapozó 2021-es beszerzési igény, ám eddigre az irányadó értékhatár megemelkedett, így 2025-ben sem szükséges közbeszerzési eljárást lefolytatni a tárgyban.

Amennyiben az ajánlatkérő a beszerzés tárgyának jellemzői alapján – és a Kbt. szabályait is szem előtt tartva – a beszerzési igényének ismeretében határozta meg a beszerzés becsült értékét, majd ennek eredményeképpen jogszerűen került megkötésre a Kbt. alkalmazása nélkül a szerződés, abban az esetben annak tárgya vonatkozásában az ajánlatkérőnek nem kell közbeszerzési

eljárást lefolytatnia a fentiek szerinti szerződés módosítási igény esetén sem.

5. kérdés

Amennyiben a fővállalkozó a szerződést alvállalkozók bevonásával együtt teljesítette, bemutathatja-e 100%-os teljesítésként a referenciában ezen teljesítést, vagy abban csak az a teljesítés szerepelhet, amelyet ténylegesen, saját kapacitásként teljesített?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint ilyen esetben a fővállalkozó a teljes teljesítést bemutathatja referenciaként.

A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 22. § (2)-(3) bekezdései tartalmazzák a referenciaigazolás vagy –nyilatkozat kötelező tartalmi elemeit:

„(2) Az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti igazolás, illetve nyilatkozat tartalmazza legalább a következő adatokat: a teljesítés ideje (kezdő és befejező időpontja), a szerződést kötő másik fél, a szállítás vagy szolgáltatás tárgya, valamint mennyisége vagy az ellenszolgáltatás összege, továbbá nyilatkozni kell arról, hogy a teljesítés az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően történt-e. Az ajánlatkérő a referencia igazolás, illetve nyilatkozat tartalmi elemei között jogosult előírni az alkalmasság megállapításához szükséges további adat megadását is.

(3) A 21. § (2) bekezdés a) pontjának esetét a Kbt. Második Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban a szerződést kötő másik fél által adott igazolással kell igazolni. Az igazolásban meg kell adni legalább az építési beruházás tárgyát, valamint mennyiségét vagy az ellenszolgáltatás összegét, a teljesítés idejét (kezdő és befejező időpontját) és helyét, továbbá nyilatkozni kell arról, hogy a teljesítés az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően történt-e. Ajánlatkérő a referencia igazolás tartalmi elemei között jogosult előírni az alkalmasság megállapításához szükséges további adat megadását is.”

Akármi a referenciával érintett szerződés tárgya, és függetlenül attól, hogy referencia igazolás vagy nyilatkozat kerül kiállításra, a szerződést kötő másik felet meg kell benne jelölni. Nyilatkozni kell továbbá arról, hogy e

szerződés teljesítése az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően történt-e. A szerződést a fővállalkozó köti, tehát a fent hivatkozott szerződést kötő másik fél nincsen jogviszonyban az alvállalkozókkal. Az a nyilatkozat pedig, amely szerint a teljesítés az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően történt, e szerződésre, azaz a szerződést kötő másik fél és a fővállalkozó közötti jogviszonyra vonatkozik. A fővállalkozó tartozik felelősséggel a szerződést kötő másikkal szemben a szerződés teljesítéséért. Ennek következtében a referencia 100%-os mértékben az ő teljesítésére vonatkozik függetlenül attól, hogy milyen mértékben támaszkodott alvállalkozókra.

Ez nem jelenti azt, hogy az alvállalkozó ebben az esetben a saját teljesítése nyomán nem jogosult referencia igazolásra vagy referencia nyilatkozatra, azonban ebben az esetben a szerződést kötő másik fél pozíciójában a fővállalkozó szerepel.

6. kérdés

Egy közbeszerzési eljárásban két cég indulhat-e külön ajánlattevőként, bemutatva ugyanazt a referenciát úgy, hogy az egyik cég a referenciával érintett szerződés fővállalkozója, míg a másik cég alvállalkozója volt?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint mind az alvállalkozó, mind a fővállalkozó indulhatnak önállóan egy másik közbeszerzési eljárásban. Az általuk benyújtott referencia ebben az esetben viszont nem lesz ugyanaz.

A fővállalkozó a megrendelővel kötött teljes szerződés teljesítéséről jogosult a referenciára (lásd az 5. kérdésre adott választ), míg az alvállalkozó a fővállalkozóval kötött szerződés alapján jogosult erre, mivel az alvállalkozó esetén a „szerződést kötő másik fél” a fővállalkozó volt.

7. kérdés

Központosított közbeszerzések esetében a központi beszerző szervezetet vagy az érintett intézményt vagy mindkettőt terheli-e az alvállalkozókkal kapcsolatos, Kbt. 43. §, Kbt. 66. § (6) bekezdés és Kbt. 138. § (3) bekezdés szerinti nyilatkozatgyűjtési, adatrögzítési és közzétételi kötelezettség, különös tekintettel a közvetlen megrendelések és versenyújranyitások, illetve a dinamikus beszerzési rendszer (a továbbiakban: DBR) egyes ajánlattételi eredményeként megkötött szerződések esetében?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint központosított közbeszerzés esetén a Kbt. 138. § (3) bekezdése és a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pontja szerinti, az ajánlatkérőre vonatkozó nyilatkozatgyűjtési, adatrögzítési kötelezettség, valamint a közzétételi kötelezettségek az érintett intézményt terhelik. A Kbt. 66. § (6) bekezdés szerinti nyilatkozattal kapcsolatos kötelezettségek ellenben a központi beszerző szervezet és az érintett intézmény közül azt terhelik, akinek az eljárásában azok felmerültek.

A Kbt. 66. § (6) bekezdés szerinti nyilatkozatot az ajánlattevőnek alapvetően a keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárásban kell megtennie. Ebben az esetben e nyilatkozat meglétét, ennek megfelelőségét a központi beszerző szervezet ellenőrzi. A megkötött keretmegállapodás esetén, a közvetlen megrendelésnél, írásbeli konzultációnál, verseny újranyitásokor közös szabály az, hogy az alvállalkozók körében bekövetkező változás esetén már nem a Kbt. 66. § (6) bekezdése, hanem a Kbt. 138. § (2)-(4) bekezdései az irányadók, így a Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pontja szerinti nyilatkozat újbóli megtétele nem szükséges. Emellett az ajánlatkérő a verseny újranyitásánál is előírhatja a Kbt. 66. § (6) bekezdés szerinti nyilatkozat megtételét. A keretmegállapodásban megjelölt alvállalkozók bevonási kötelezettségének kérdéseitől függetlenül a versenyújranyitás során az ajánlatkérő kérheti azoknak az alvállalkozóknak a megjelölését az ajánlatban, akik majd az egyedi szerződés teljesítésében közre fognak működni. Amennyiben a verseny újranyitását az érintett intézmény végzi, akkor e nyilatkozattal kapcsolatos közzétételi feladatok is őt terhelik.

A Kbt. 66. § (6) bekezdése szerint több szakaszból álló eljárásban a nyilatkozatot a részvételi szakaszban kell megtenni, a Kbt. 107. § (1) bekezdése szerint pedig a DBR-be történő felvételre a meghívásos eljárás részvételi szakaszának a szabályait kell alkalmazni, tehát a Kbt. 66. § (6) bekezdése szerinti nyilatkozat meglétének és tartalmának ellenőrzése is a központi beszerző szervezet feladata.

A Kbt. 31. § (1) bekezdése, valamint a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet] szerint a központosított eljárás lefolytatását, lebonyolítását végzi az erre kijelölt szerv, a megkötött közbeszerzési szerződésekben azonban már nem

a központi beszerző szervek állnak megrendelői, megbírói, vevői stb. pozícióban, hanem a központosított beszerzésben részt vevő intézmények. Ennek megfelelően, ahol a Kbt. 138. §-ban „ajánlatkérő” szerepel, ott nem a központi beszerző szervet, hanem a központosított beszerzésben részt vevő intézményt kell érteni.

A Kbt. 43. § szerinti közzétételi kötelezettségek teljesítése keretmegállapodás esetén szintén a központosított beszerzésben részt vevő intézmények feladata. A 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 28. § (2) bekezdése szerint az intézménynek a közbeszerzési törvény szabályaival összhangban, az elektronikus közbeszerzési rendszeren keresztül közzé kell tennie a keretmegállapodásos eljárás második részéhez kapcsolódó, jogszabályban meghatározott adatokat, dokumentumokat. Ez értelemszerűen vonatkozik a Kbt. 43. §-ban előírt közzétételi kötelezettségre. Az ajánlatkérő a szerződést akkor tudja rögzíteni, és a 43. § szerinti adatokat közzétenni, ha először létrehozza a beszerzését az elektronikus közbeszerzési rendszerben (a továbbiakban: EKR) az „Eljárás/Keretmegállapodás alapján lefolytatott beszerzéseim” menüpontban.

A DBR-ek tekintetében a 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet nem tartalmaz kifejezetten a közzétételre vonatkozó szabályokat, de tekintettel arra, hogy DBR esetén az ajánlattételt jellemzően a központosított beszerzésben részt vevő intézmény bonyolítja le, majd a szerződést is ez a szervezet köti meg, így a Kbt. 43. §-ában említett „ajánlatkérő” kifejezés e szervezetre vonatkozik, tehát a Kbt. 43. § szerint az intézmény a saját szerződésének adatait saját maga teszi közzé.

Amennyiben központosított beszerzés keretében a DBR felállítását követően keretmegállapodásra kerül sor, akkor a keretmegállapodás megkötésére irányuló ajánlattételt is a központi beszerző szervezet folytatja le, és a részt vevő intézmény csak a „harmadik szakaszban”, a verseny újranyitáskor lép fel ajánlatkérőként. Mivel ebben az esetben is a szerződés megkötésére, majd teljesítésére is ezt követően kerül sor, ezért a Kbt. 43. § (2) bekezdése szerinti adatok közzététele ilyenkor is a részt vevő intézmény feladata.

A fentiekén túl a 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 18. §-a szerint az intézmény köteles a megrendelések teljesítéséről, valamint annak pontos adatairól és minőségéről a központi beszerző szervezetet a központosított közbeszerzési portálon keresztül tájékoztatni. Az intéz-

mény köteles az adott beszerzésének státuszát a központosított közbeszerzési portálon folyamatosan figyelni és rögzíteni.

8. kérdés

Központosított közbeszerzések esetében az ajánlattevőknek az adatszolgáltatást a központi beszerző szervezet vagy az érintett intézmény, vagy mindkettő részére kell-e teljesíteniük?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az ajánlattevőknek annak kell adatot szolgáltatniuk, aki éppen lebonyolítja az adott beszerzést, illetve ezt követően annak, akivel szerződéses kapcsolatban állnak.

Így tehát amikor a keretmegállapodás megkötésére vagy a DBR-be történő felvételre irányuló eljárás zajlik, akkor az ajánlattevő a központi beszerző szervezet, mint ajánlatkérő számára köteles az adatokat szolgáltatni. A versenyújranyitáskor vagy DBR esetén az ajánlattételkor pedig az intézmény részére köteles adatokat szolgáltatni, mivel ekkor ez a szervezet minősül ajánlatkérőnek. A szerződés megkötését követően pedig a szerződést kötő másik féllel, azaz az intézménnyel szemben áll fenn tájékoztatási kötelezettsége.

9. kérdés

A Kbt. 138. § (3) bekezdés szerinti alvállalkozó-bejelentés az építési beruházás tárgyú szerződések esetében teljesíthető-e az Üvegkapuban történő adatrögzítéssel, vagy mindenféleképpen külön bejelentő nyilatkozatot kell küldeni az ajánlatkérő részére?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az Üvegkapuban történő adatrögzítés nem elegendő az alvállalkozó Kbt. 138. § (3) bekezdése szerinti bejelentéséhez.

A Kbt. 138. § (3) bekezdésének harmadik mondata szerint a nyertes ajánlattevő a bejelentéssel együtt köteles az ajánlatkérőnek az alvállalkozó megnevezésén, adószámán, elérhetőségén, a képviselőre jogosult személyén túl az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányát, valamint az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értékét megadni. Az Üvegkapuban nem kerül rögzítésre az alvállalkozó teljesítésének százalékos aránya és az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értéke.

10. kérdés

A Kbt. 138. § (3) bekezdés szerinti változásbejelentési kötelezettség kizárólag az alvállalkozó adataira vonatkozik-e, vagy az „arány, érték, teljesítéssel” összefüggő adattartalom változásra is?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az alvállalkozói százalékos teljesítés tervezett arányáról és annak ellenértékéről a Kbt. 138. § (3) bekezdése alapján az alvállalkozó bejelentésekor, majd ezt követően a szerződés teljesítésének befejezésekor az immár végleges adatokról kell bejelentést tenni.

A Kbt. 138. § (3) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az ajánlatkérő nem korlátozhatja az ajánlattevő jogosultságát alvállalkozó bevonására, csak akkor, ha az eljárás során a 65. § (10) bekezdése szerinti lehetőséggel élt. A nyertes ajánlattevő a szerződés megkötésének időpontjában, majd – a később bevont alvállalkozók tekintetében – a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles előzetesen az ajánlatkérőnek valamennyi olyan alvállalkozót bejelenteni, amely részt vesz a szerződés teljesítésében. A nyertes ajánlattevő a bejelentéssel együtt köteles az ajánlatkérőnek az alvállalkozó megnevezésén, adószámán, elérhetőségén, a képviseletre jogosult személyén túl az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányát, valamint az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értékét megadni. A nyertes ajánlattevő a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles az ajánlatkérőt tájékoztatni az alvállalkozók bejelentésben közölt adatainak változásáról. A nyertes ajánlattevő a szerződésbe foglaltan nyilatkozik arról, hogy a szerződés teljesítéséhez nem vesz igénybe a közbeszerzési eljárásban előírt kizáró okok hatálya alatt álló alvállalkozót. Az ajánlatkérő részére e kötelezettség végrehajtásáról külön nyilatkozatot vagy más igazolást nem kell benyújtani. A nyertes ajánlattevő köteles az ajánlatkérőnek az alvállalkozói teljesítést követően az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tényleges százalékos arányát, valamint az ellenszolgáltatás teljesítésének időpontját és a kifizetett ellenszolgáltatás értékét bejelenteni.”

Ebből megállapítható, hogy az ajánlattevőnek többször kell nyilatkoznia az alvállalkozó teljesítésének arányá-

ról és a neki járó ellenszolgáltatás mértékéről: először az alvállalkozó bevonásakor a tervezett értékekről, másodszor pedig az alvállalkozói teljesítést követően annak végleges értékeiről. Emellett az alvállalkozói adatok módosítására és a teljesítési adatok javítására mindaddig lehetőség van az EKR-ben, amíg a szerződés lezárását nem kezdeményezi az ajánlatkérő.

Szerződésmódosítás esetén, amennyiben változik a szerződés értéke is, ez automatikusan magával vonja azt, hogy az alvállalkozói teljesítés százalékos aránya is változik, és ha az alvállalkozó feladatát (is) érinti a módosítás, akkor még az alvállalkozói feladatok felsorolása és az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értéke is változhat. Így tehát, amikor az ajánlatkérő a szerződésmódosítást rögzíti az EKR-ben és a központosított közbeszerzési portálon, akkor javasolt ilyen esetben az alvállalkozóról szóló adatokat is módosítani, aktualizálni.

A Kbt. 138. § (3) bekezdés negyedik mondata szerint a nyertes ajánlattevő a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles az ajánlatkérőt tájékoztatni az alvállalkozók bejelentésben közölt adatainak változásáról. Ez azonban magának az alvállalkozónak az adataira és nem a teljesítéséről szóló adatokra vonatkozik.

11. kérdés

A Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pont szerinti nyilatkozatra, így különösen az arányszámra és az ellenértékre vonatkozik-e az ajánlati kötöttség, illetve a Kbt. 141. § alkalmazásának kötelezettsége?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pont szerinti nyilatkozatra vonatkozik az ajánlati kötöttség, a Kbt. 141. § alkalmazásának kötelezettsége azonban nem.

Az ajánlattevők az ajánlatuk részeként nyújtják be a Kbt. 66. § (6) bekezdés szerinti nyilatkozatukat. Ennélfogva kiterjed rá az ajánlati kötöttségük is. Ez abban nyilvánul meg, hogy amennyiben ez a nyilatkozatuk ellentmondásban áll az ajánlatukban szereplő egyéb nyilatkozatokkal, vagy már a közbeszerzési eljárás során is látható, hogy egyébként nem felel meg a teljesítéskor várható tényleges helyzetnek, akkor az ajánlatkérőnek a Kbt. 71. § (1) bekezdése alapján felvilágosítást kell kérnie vagy hiánypótlást kell elrendelnie.

A szerződés megkötését követően viszont a Kbt. 138. § (3) bekezdésének utolsó mondata alapján a tényleges helyzetről az alvállalkozó teljesítését követően az ajánlattevő tájékoztatni köteles az ajánlatkérőt, tehát az ajánlattevő korábbi, alvállalkozókról szóló nyilatkozataihoz képest eltérő tényleges teljesítést és a róla szóló tájékoztatást a Kbt. a szerződés módosításán kívül kezeli, e körben a teljesítés során az ajánlati kötöttséget áttöri a Kbt. speciális szabálya.

12. kérdés

Összességében hogyan kell beilleszteni a kétlépcsős kifizetési folyamatba a Kbt. 138. § (3) bekezdését, illetve kiváltható-e a Kbt. 138. § (3) bekezdése az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet] 32/A. § szerinti adatszolgáltatással?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a Kbt. 138. § (3) bekezdés utolsó mondatának beillesztése nem szükséges a kétlépcsős kifizetési folyamatba, a nyilatkozatot csak részben válthatja ki a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdése szerinti adatszolgáltatás.

A Kbt. 138. § (3) bekezdés utolsó mondata szerinti alapesetben adatszolgáltatásra csak az alvállalkozónak járó ellenszolgáltatás megfizetését követően kerülhet sor, míg a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés b) pontja szerint az ajánlatkérő az alvállalkozói teljesítés értékéről olyankor is nyilatkozni köteles, amikor az alvállalkozó részére járó ellenszolgáltatást még nem fizette meg. Ráadásul részszámlák benyújtása esetén ezt a nyilatkozatot többször is meg kell tennie és ilyenkor a nyilatkozatai csak a részösszegeket tartalmazzzák az alvállalkozói részteljesítésekről. A Kbt. 138. § (3) bekezdésének utolsó mondata szerinti nyilatkozatot viszont az adott alvállalkozó tekintetében a teljes közreműködésről, az ellenszolgáltatás teljesítése után kell megtennie. Így tehát lehetséges az adatoknak olyan köre, amelyeket csak a Kbt. 138. § (3) bekezdésének utolsó mondata szerinti nyilatkozatban tud közölni az ajánlattevő az ajánlatkérővel.

13. kérdés

A Kbt. 138. § (3) bekezdés rendelkezéseinek betartása érdekében az ajánlatkérőnek, a közbeszerzési dokumentumokban,

különösen a szerződésben szükséges-e kifejezetten előírni a nyilatkozattételi kötelezettséget az EKR szerinti adattartalommal, mind a szerződéskötés időpontjára, mind a szerződéskötést követő bejelentésre vonatkozóan?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint, bár a Kbt. szerint nem szükséges e nyilatkozat megtételét előírni, mivel egyrészt e nyilatkozatokat az ajánlattevőként szerződő félnek a törvény alapján, az ajánlatkérő előírása hiányában is meg kell tennie, továbbá ezeket a nyilatkozatokat az ajánlattevő már a szerződés megkötését követően, nem a közbeszerzési eljárásban teszi meg, mégis javasolt e nyilatkozatok megtételére az ajánlatkérőnek felhívni a gazdasági szereplők figyelmét.

A közbeszerzési eljárás alatt az ajánlatkérő előírhatja a Kbt 66. § (6) bekezdés szerinti nyilatkozat megtételét, ebben az esetben az ajánlattevő ezt a nyilatkozatot az EKR-ben rendelkezésre álló űrlapon teszi meg. A Kbt. 138. § (3) bekezdése szerinti nyilatkozatokat azonban az ajánlattevő már nem a közbeszerzési eljárásban teszi meg.

A közbeszerzések alapján megkötött szerződésekre a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szabályait kell alkalmazni [Kbt. 2. § (8) bekezdés], a feleket kölcsönös együttműködési és tájékoztatási kötelezettség terheli. Az ajánlatkérőként szerződő fél e követelménynek úgy is megfelelelhet, és javasolt az ajánlatkérő számára, hogy a közbeszerzési dokumentumokban hívja fel az ajánlattevők figyelmét a Kbt. 138. § (3) bekezdése szerinti nyilatkozattételi kötelezettségekre.

14. kérdés

A Kbt. 138. § (3) bekezdés rendelkezéseinek betartása érdekében az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban, különösen a szerződésben kifejezetten előírhatja-e a „nemleges” nyilatkozattételi kötelezettséget mind a szerződéskötés időpontjára, mind a szerződéskötést követő időszakra vonatkozóan?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az ilyen előírás nem célszerű.

A Kbt. 138. § (3) bekezdésének első mondata szerint az ajánlatkérő nem korlátozhatja az ajánlattevő jogosultságát alvállalkozó bevonására, csak akkor, ha az eljárás során a 65. § (10) bekezdése szerinti lehetőséggel élt.

Amennyiben megkövetelné például a szerződés megkötésekor a „nemleges” nyilatkozattételi kötelezettséget, fennállhat a veszélye annak, hogy ezen jogszabályi követelmény érvényesülését gátolja, mivel az ajánlattevőként szerződő fél számára olyan látszat keletkezne, hogy ő ehhez a nyilatkozatához kötve van, így tehát célszerűtlen e nyilatkozat megkövetelése. De még abban az esetben is, ha a felek tisztában vannak azzal – akár még az ajánlatkérő erre vonatkozó kifejezett tájékoztatásának köszönhetően is – hogy egyébként az ajánlattevő bármikor bevonhat alvállalkozót, szintén célszerűtlen előírás lenne megkövetelni az ajánlattevőtől a „nemleges” nyilatkozatot, mivel utána az ajánlattevő mégis bevonhatna alvállalkozót, és tenné meg az ezzel kapcsolatos nyilatkozatokat.

15. kérdés

Mi a jogkövetkezménye annak, ha az ajánlattevő egyáltalán nem fizeti ki az alvállalkozókat?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint építési beruházás esetén ilyen esetben az ajánlattevőnek járó kifizetést az ajánlatkérő visszatartja. Bármilyen tárgyú szerződés esetén ezen túl az ajánlattevő a Kbt. 63. § (1) bekezdés d) pontja szerinti kizáró ok hatálya alá kerülhet, amennyiben ez előírásra került a közbeszerzési eljárásban.

Építési beruházás esetén a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés d) és e) pontja szerint az ajánlattevőként szerződő félnek kötelessége kifizetni az alvállalkozókat, majd átadni az ajánlatkérő részére az alvállalkozói követelések kiegyenlítését igazoló átutalások igazolásainak másolatait, ennek elmulasztása esetén az ajánlatkérő a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés g) pontja szerint az ajánlattevőnek járó további ellenszolgáltatást visszatartja.

Valamennyi közbeszerzési tárgyban – tehát nem csupán építési beruházásokra – kötött közbeszerzési szerződés esetén az alvállalkozók kifizetésének elmulasztása azt is eredményezheti – amennyiben ezen kizáró ok az eljárást megindító felhívásban előírásra került –, hogy az ajánlattevő a Kbt. 63. § (1) bekezdés d) pontja szerinti kizáró ok hatálya alá kerül. A Kbt. 63. § (1) bekezdés d) pontja az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvéttelre jelentkező, alvállalkozó, illetve nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki d) korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás eredményeként kötött szerződésével kapcsolatban az alvállalkozója felé jogerős bírósági ítéletben három éven belül megállapított szerződésszegést követett el, amelynek során az alvállalkozó felé fennálló vég- vagy részszámlából fakadó fizetési kötelezettségét 10%-ot meghaladó részben nem teljesítette annak ellenére, hogy az ajánlatkérőként szerződést kötő fél a részére határidőben fizetett.”

Az alvállalkozóit ki nem fizető ajánlattevő tehát nem vehet részt olyan közbeszerzési eljárásokban, amelyeknek az ajánlatkérője ezt a kizáró okot előírta. E kizáró oknál a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés g) pontjának alkalmazásához képest többletkövetelmény, hogy rendelkezésre álljon az ajánlattevő mulasztását megállapító jogerős bírósági ítélet, nem elegendő tehát az, hogy az ajánlatkérőnek egyébként tudomása van arról, hogy az ajánlattevő nem fizette ki az alvállalkozókat.

A Kbt. 63. § (1) bekezdés d) pontja szerinti követelmény, miszerint a kizáró ok fennállásához jogerős bírósági ítélet szükséges, egyúttal azt is jelzi, hogy a jogalkotó építési beruházáson kívüli közbeszerzési tárgyak esetén alapvetően az alvállalkozó jogérvényesítésére bízta a kifizetés kikényszerítését, az az ajánlattevő és az alvállalkozó jogviszonyának kérdése (mely szerződésszegés illetve jogvita a polgári bíróság hatáskörébe tartozik), és nem az ajánlatkérő feladata annak kikényszerítése és felügyelete.

16. kérdés

A szolgáltatás beszerzésére irányuló közösségi értékhatárt meghaladó becsült értékű, nyílt közbeszerzési eljárásban alkalmassági követelményként kerül előírásra a teljesítéshez rendelkezésre álló eszközök, berendezések, műszaki felszereltség leírása és a rendelkezésre állást igazoló dokumentumok bemutatása. Amennyiben a teljesítéshez rendelkezésre álló eszközök, berendezések, műszaki felszereltség leírását és rendelkezésre állását egy olyan ajánlattevő igazolja adásvételi szerződés becsatolásával eladóként, aki ugyanebben a közbe-

szerzési eljárásban ajánlatot nyújtott be, akkor a két ajánlattevő megvalósítja-e a Kbt. 36. § (1) bekezdésében rögzített többes megjelenés tilalmát?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint amennyiben az eladó ajánlattevő egyúttal a vevő ajánlattevő alkalmasságát is igazolja a Kbt. 65. § (7) bekezdése szerint, akkor a felek megsértik a Kbt. 36. § (1) bekezdés c) pontja szerinti együttes megjelenés tilalmát.

A Kbt. 36. § (1) bekezdés c) pontja szerint az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ugyanabban a közbeszerzési eljárásban – részajánlat-tételi lehetőség biztosítása esetén ugyanazon rész tekintetében – más ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező szerződés teljesítésére való alkalmasságát nem igazolhatja.

Kérdés, hogy jelen esetben az igazolás a Kbt. 65. § (7) bekezdése szerint a kapacitásainak a rendelkezésre bocsátását jelenti-e. A Kbt. 65. § (7) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az előírt alkalmassági követelményeknek az ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők bármely más szervezet vagy személy kapacitására támaszkodva is megfelehetnek, a közöttük fennálló kapcsolat jogi jellegétől függetlenül. Ebben az esetben meg kell jelölni az ajánlatban, több szakaszból álló eljárásban a részvételi jelentkezésben ezt a szervezetet és az eljárást megindító felhívás vonatkozó pontjának megjelölésével azon alkalmassági követelményt vagy követelményeket, amelynek igazolása érdekében az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ezen szervezet erőforrására vagy arra is támaszkodik. A (8) bekezdésben foglalt eset kivételével csatolni kell az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben a kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezet olyan – szerződésben, előszerződésben vagy más formában vállalt – kötelezettségvállalását tartalmazó okiratot, amely alátámasztja, hogy a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak majd a szerződés teljesítésének időtartama alatt.”

Amennyiben a vevő ajánlattevő az adásvétellel már az ajánlattételt megelőzően megszerezte az eszközök, berendezések, műszaki felszerelés tulajdonjogát, akkor az alkalmassági követelményeket saját maga teljesíti, az igazolásban e téren más szervezet kapacitásait nem veszi igénybe.

Jelen esetben azonban a levelében szereplő információk szerint az adásvétel tárgyát képező eszköz a nyertessége esetén kerül a vevő ajánlattevőnek a tulajdonába, azaz ajánlattételkor ez még nem a vevő, hanem az eladó ajánlattevő tulajdona, így az eladó ajánlattevő kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezetnek minősül, ekként az ajánlattevők megsértik a Kbt. 36. § (1) bekezdés c) pontját.

17. kérdés

A 16. kérdés szerinti esetben szükséges-e az ajánlatkérőnek felvilágosítást kérnie azon ajánlattevőtől, aki az adásvételi szerződés keretében rendelkezésre álló eszközzel kívánja az alkalmasságát igazolni, arról, hogy hogyan felel meg a Kbt. 36. § (1) bekezdésében foglaltaknak és felhívni a figyelmet a Kbt. 2. § (1) bekezdésére is?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint az ajánlatkérő köteles felvilágosítást kérni mindkét érintett ajánlattevőtől.

Az ajánlatkérő a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerint köteles biztosítani a közbeszerzési eljárások tisztaságát. Az ajánlatkérő kötelezettsége, hogy a közbeszerzési eljárás egésze alatt megfelelő gondossággal járjon el és elkerülje a verseny tisztaságának sérelmét eredményező helyzetek kialakulását, amennyiben pedig ilyen helyzet alakult ki, annak megszüntetése érdekében köteles fellépni. A verseny tisztaságának alapelve alapján a közpénzzel gazdálkodó, közbeszerzésre köteles ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás során köteles minden olyan cselekményt, szükséges intézkedést elvégezni, amely a közbeszerzési eljárás tisztaságába vetett bizalom megőrzését biztosítja (lásd a Közbeszerzési Döntőbizottság D.443/12/2019. sz. határozatának 60. pontját). Ebből következően az ajánlatkérőnek tisztáznia szükséges azt, hogy valóban fennáll-e a Kbt. 36. § (1) bekezdése szerinti helyzet, azaz a Kbt. 71. § (1) bekezdése szerint felvilágosítást szükséges kérnie az érintett ajánlattevőktől.

Emellett szól a Kbt. 2. § (2) bekezdése szerinti arányossági alapelv, valamint az uniós joggyakorlat is, miszerint ilyen esetben a követendő eljárás nem az ajánlatok rögtöni érvénytelenségének megállapítása. Az Európai Unió Bírósága a C-425/14. sz. ügy 39. pontjában megállapította, hogy az arányosság elvével ellentétes az olyan tartalmú nyilatkozat előírása, amely „meg-

dönthetetlen vélelmet állít fel a tekintetben, hogy a szerződés odaítélését követően az ajánlattevőnek az ugyanazon közbeszerzési eljárás egy másik résztvevője számára esetlegesen végzett alvállalkozói tevékenysége a két érintett vállalkozás összefonódásának a következménye, anélkül, hogy meghagyná számukra az ellenkező bizonyításának lehetőségét. Egy ilyen nyilatkozat tehát meghaladja az összefonódó magatartások megelőzéséhez szükséges mértéket". Amennyiben az ajánlatkérő ilyen helyzettel találkozik, megfelelő körültekintéssel vizsgálania kell a körülményeket és lehetőséget kell adnia az érintetteknek annak bizonyítására, hogy az ajánlatok közötti összefonódás gyanúja nem megalapozott. Ez pedig első körben a Kbt. 71. § (1) bekezdése szerinti felvilágosítás-kérést tesz szükségessé.

18. kérdés

A 16. kérdés szerinti esetben lehetséges-e a felvilágosítás kérésre adott válaszban „cserélni” azt a gazdasági szereplőt, aki egyben ajánlattevőként is megjelent, oly módon, hogy ezáltal az eljárásban részt vevő felek már nem sértik a Kbt. 36. § (1) –(2) bekezdését?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint amennyiben az eladó kapacitást nyújtó gazdasági szereplőnek minősül, akkor a Kbt. 71. § (4) bekezdése szerinti korlátozásokkal cserélhető le.

Ha az eladó ajánlattevő a kapacitárait rendelkezésre bocsátó gazdasági szereplő, akkor a lecserélésére csak korlátozottan van mód. Főszabály szerint a közbeszerzési eljárások szereplői ajánlattevői oldalon az ajánlati köztetés beálltával rögzülnek, a Kbt. csak bizonyos esetekben teszi lehetővé azok személyének megváltozását: erre a Kbt. 71. § (4) bekezdés és a Kbt. 71. § (9) bekezdés szerinti esetben – és feltételekkel – kerülhet sor. A Kbt. 71. § (9) bekezdése a szakember cseréjére vonatkozik, tehát jelen esetben nem bír jelentőséggel.

A Kbt. 71. § (4) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Ha az ajánlatkérő megállapítja, hogy az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az alkalmasság igazolásához olyan gazdasági szereplő kapacitásaira támaszkodik, vagy olyan alvállalkozót nevezett meg, amely a 62. § (1) bekezdése szerinti, vagy – ha az ajánlatkérő előírta – a 63. § szerinti kizáró ok hatálya alatt áll, akkor a kizáró okkal érintett gazdasági szereplő kizárása mellett hiánypótlás keretében felhívja az ajánlattevőt vagy rész-

vételre jelentkezőt a kizárt helyett szükség esetén más gazdasági szereplő megnevezésére, kivéve ha az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés a 73. § (1) bekezdés c) pontja szerint érvénytelen.”

A Kbt. 73. § (1) bekezdés c) pontja pedig az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha c) az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező alvállalkozója, vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet a 62. § (1) bekezdés i), j) vagy o) pontja szerinti kizáró ok miatt kizárásra került és az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nem bizonyította, hogy a kizáró ok fennállásáról nem tudott, vagy arról az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett nem kellett tudomást szereznie, valamint a 62. § (1) bekezdés o) pontja szerinti esetben az előbbieken túl nem bizonyította, hogy a kizáró ok fennállása a részvételre jelentkezést, illetve az ajánlattételt nem befolyásolta;”

A Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja szerint az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, akinek az esetében az ajánlatkérő bizonyítani tudja, hogy az adott közbeszerzési eljárásban a gazdasági szereplő más gazdasági szereplővel a verseny torzítására irányuló megállapodást kötött. Ennek egyik megjelenési formája az, ha az egyik ajánlattevő a másik ajánlattevő ajánlatában megjelenik kapacitárait rendelkezésre bocsátó szervezetként, illetve az erről szóló megállapodásuk. A levelükben szereplő információ alapján az adásvétel tárgyát képező eszköz a nyertessége esetén a tulajdonába kerül a vevő ajánlattevőnek, tehát a megállapodás kifejezetten az adott közbeszerzési eljárásra irányul.

A Kbt. 71. § (4) bekezdésének, valamint a Kbt. 73. § (1) bekezdés c) pontjának a jelenleg hatályos szövegét az egyes törvények bürokráciacsökkentéssel és jogharmonizációval összefüggő módosításáról szóló 2022. évi LXXV. törvény 13-14. §-a iktatta be a Kbt.-be. Az ehhez fűzött indokolás szerint az ajánlat vagy részvételi jelentkezés csupán akkor minősül érvénytelennek, ha az ajánlattevő tudott az alvállalkozó vagy kapacitást nyújtó szervezet által végzett Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja szerinti cselekmény – amely a Kbt. 36. § (1) bekezdésének megsértésével járó kizáró ok is egyben – tényéről, vagy kellő gondosság mellett erről tudnia kellett volna vagy, ha a Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja

szerinti versenyt korlátozó megállapodásról ugyan az ajánlattevő nem tudott, de nem bizonyítható, hogy az ilyen megállapodás nem volt hatással az ajánlatra, illetve részvételi jelentkezésre. Ellenkező esetben a Kbt. 71. § (4) bekezdése alapján, más kizáró okokhoz hasonlóan, lehetősége lesz az ajánlattevőnek a kizárt helyett más gazdasági szereplő megnevezésére. Az ajánlattevő nem tehető felelőssé olyan cselekményért, amelyről nem volt információja vagy nem kellett volna információval rendelkeznie. Az ajánlatkérőnek tehát először felvilágosítást kell kérnie a vevő ajánlattevőtől (lásd a 17. kérdésre adott választ), amelyből megállapíthatja, hogy az tudott-e arról, hogy versenykorlátozó megállapodást köt a kapacitás rendelkezésére bocsátásáról szóló megállapodás megkötésével, illetve ennek elkerülése érdekében kellő gondosságot tanúsított-e. Ha a vevő ajánlattevő felvilágosításából az derül ki, hogy nem tudott az eladóval kötött megállapodás versenykorlátozó voltáról, és ebben a kellő gondossággal járt el, akkor hiánypótlás keretében lecserélheti a kapacitást nyújtó szervet. Amennyiben megállapítható, hogy a verseny sérelme nem állt fenn a kettős megjelenés ellenére, abban az esetben az ajánlatkérőnek – a Kbt. 2. § (2) bekezdése szerinti arányossági alapelv figyelembevételével – hiánypótlás keretében lehetőséget kell biztosítania az érintett gazdasági szereplők számára a jogsértés orvoslására, és arra, hogy megfeleljenek a kettős megjelenés tilalmára vonatkozó előírásoknak. Amennyiben az ajánlattevő bizonyítani tudja, hogy a verseny tisztaságának sérelme az ajánlatkötéskor nem merült fel, és így az eljárás jogszerűsége helyreállítható lehet a kettős megjelenés megszüntetésével, akkor helye van a hiánypótlásnak és a kettős megjelenéssel járó helyzet megszüntetésének a kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezet cseréjével. Amennyiben ellenben az ajánlattevő ezt bizonyítani nem tudja, akkor nem cserélheti le hiánypótlás keretében a kapacitásait rendelkezésre bocsátó gazdasági szereplőt és az ajánlat érvénytelen lesz.

A kapacitást nyújtó eladó ajánlattevő ellenben vélhetően nem mentesülhet hasonló módon, mivel a levelében szereplő információ szerint az eladó és a vevő közötti szerződés alapján az adásvétel tárgyát képező eszköz a vevő nyertessége esetén kerül a tulajdonába, tehát az eladónak tisztában kellett lennie azzal, hogy egy közbeszerzési eljárásban kapacitásait bocsátja rendelkezésre, mielőtt ő maga is elindult volna ajánlattevőként a közbeszerzési eljárásban. Ennélfogva a kapaci-

tásait rendelkezésre bocsátó szervezet Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontjára alapozott kizárása megalapozott lehet. Erre a megállapításra azonban az ajánlatkérő még a kapacitást nyújtó eladó ajánlattevővel szemben is csak a Kbt. 71. § (1) bekezdése szerinti felvilágosítás-kérést követően juthat (lásd a 17. kérdésre adott választ).

Az ajánlatkérő Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti szignalizációs kötelezettsége összefonódik a Kbt. 36. § (1) bekezdésének a megsértésével, tehát amennyiben bármelyik ajánlattevő kapcsán felmerül a Kbt. 36. § (1) bekezdésének a megsértése, akkor az maga után vonja a Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti szignalizációs kötelezettség beálltát is.

19. kérdés

Kinek kell megállapítani a Kbt. 137. § (1) bekezdés d) pont db) alpontja szerinti, semmisséget eredményező jogsértés tényét?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Álláspontunk szerint a Kbt. 137. § (1) bekezdés szerinti esetben a semmisséget a Közbeszerzési Döntőbizottság állapítja meg.

A Kbt. 137. § (1) bekezdés d) pont db) alpontja szerint semmis a szerződés, ha a keretmegállapodás – amennyiben a keretmegállapodás alapján a beszerzés a verseny újranyitása során valósulhat meg – vagy dinamikus beszerzési rendszer alapján történő beszerzés esetében a szerződés megkötésére a Kbt. 131. § (8) bekezdés d) pontjának alkalmazásával úgy került sor, hogy az ajánlatkérő jogsértően állapította meg a nyertes ajánlattevő, vagy – a nyertes visszalépése esetén – a következő legkedvezőbb ajánlatot benyújtó ajánlattevő személyét.

A Kbt. 144. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzésre, a közbeszerzési eljárásra, az építési, illetve szolgáltatási koncesszióra, valamint a koncessziós beszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályokba ütköző magatartás vagy mulasztás miatt e rész rendelkezései szerinti jogorvoslatnak van helye.

A Kbt. 145. § (2)-(3a) bekezdései az alábbi rendelkezéseket tartalmazzák:

„(2) A közbeszerzésre, a közbeszerzési eljárásra, az építési, illetve szolgáltatási koncesszióra, valamint a koncessziós beszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértése miatt indult eljárás lefolytatása a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás tekinte-

tében – ideértve a 21. § (4) bekezdésében említett külön jogszabály szerinti előminősítési kérelem elutasítása és az előminősítési listáról való törlés miatt indult eljárást is (a továbbiakban: előminősítési ügyekben indított jogorvoslati eljárás) – a Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik.

(3) A Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik – a szerződés módosításával vagy teljesítésével kapcsolatos polgári jogi igények miatt indult eljárás kivételével – a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás alapján megkötött szerződés a közbeszerzésekről szóló törvénybe, illetve a közbeszerzésekről szóló törvény felhatalmazása alapján alkotott rendeletbe ütköző módosítása vagy teljesítése, valamint az ajánlatkérő által a 117. § szerint önállóan kialakított eljárási szabályokba ütköző magatartás vagy mulasztás miatt indult eljárás lefolytatása.

(3a) A Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik a 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértés alapján a szerződés semmisségének megállapítása, valamint a 137. § (3) bekezdésben foglalt körülmények alapján annak megállapítása, ha a 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértéssel érintett szerződés nem semmis. A Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik továbbá annak megállapítása is, hogy a 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés miatt semmis szerződés esetén a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményei alkalmazása körében az eredeti állapot helyreállítható-e.”

Jelen esetben tehát a közbeszerzési Döntőbizottság állapítja meg a Kbt. 145. § (2) vagy (3) bekezdése alapján azt, hogy történt-e jogsértés, és a Kbt. 145. § (3a) bekezdése alapján azt is, hogy e jogsértés alapján a szerződés semmis.